

זמן תפס"ן

זמן תפס"ן מכווון למקצב הזמן של הנוער, ומהווה במה לאפשרות הופעתו של שיח חדש שז'אק לאקאן כינה "הכאב של הנוער"

גיליון 65 | מחשבות על מלחמה ומוות בעת מלחמה | אוקטובר 2023

2	רות בנג'ו		דבר המערכת:
3	עלמה ענבים		אני לא בחרתי
4	מריה שוקלין		. (נקודה)
5	דניאל מאיר		11/10/2023
6	כרמל קורן		פתאום זה הכה בי
7-8	יעל בנג'ו		מלחמה
9	ויסלבה שימבורסקה		שיר הא? שנאה
2-9	גבריאל דהאן		צילומים לאורך הגיליון

זמן תפס"ן הוא כתב העת של עמותת תפס"ן: תחנה פסיכואנליטית לנוער

מערכת: (בני נוער) יאנה אברהמיאן, מריה שוקלין, רומי אטיאס, אליס צרב

עורכים: רות בנג'ו, דניאל מאיר, מוניב סבית, הדר קליינמן צדוק

דבר מערכת

רות בנג'ו

גיליון זה "מחשבות על מלחמה ומוות בעת מלחמה" מביא את מילותיהם של הכותבים בעת המבצעתה הזו של המלחמה. בני נוער מנסים לשים מילים לבלתי נתפס, מריה שוקלין על ידי נקודה, סימן, עלמה ענבים מעלה את שאלת הבחירה והפחד. החיילות כרמן קורן ויעל בנג'ו מתארות רגעי אמת שעד כה הצטיירו כבדיה, מעוררות את שאלת הממשי של הצבא. רק סיימו ללמוד במוסד בית ספרי עליו אמר פרויד כי "אל לו לשאוף ליותר מלהיות משחק של החיים" ועוברות למוסד שאין בו משחק של החיים אלא מוסד המגלם את הממשי של החיים. איך מקום משנה את פניו? איך עוברים במעבר חד ממקום של "בית תמים", כפי שניסתה לתאר יעל בנג'ו, ל"בית ממשי"? דניאל מאיר כותב את מילותיו הכואבות על אירועים נוראים אלו בהם האנושות עברה עוד שלב של דה-הומניזציה. או אולי שוב מונחת לפנינו האמת על ההומניזציה, על חיית האדם המתקדמת אשר מסתירה את מקור הליניץ הפרימורדיאלי¹. המילה שנאה מהדהדת באוזניי כמילה זרה, לא תואמת את השנאה שמחוברת למילה אהבה כפי שלקאן כתב "שנאהבה" היא כמו אבדה מהאנושיות שלה.

כמו ננטש היחס מהמילה "אהבה" , ואולי בשל כך הפכה למילה כל כך אכזרית שלא ניתנת לשיום. מערכת זמן תפס"ן הצעירה והבוגרת מזמינה את הקוראים לנסות לנסח את המחשבות בעת מלחמה, להגיב לכותבים שהצליחו להביא לידי מילים את מה שהגיח מן המחשבות בעת הזו.

"התנפל עליו ואכל את קרבי"ו"

גבריאל דהאן

¹ מתוך פתיחת סמינר מקום 1 ממשי וגוף ממשי של גבריאל דהאן, שהתקיים ב 5/11/2021 לאחר מאורעות מאי

<https://www.youtube.com/watch?v=9JHv449BS6w&t=1643s>. 2021

אני לא בחרתי

עלמה ענבים, כיתה ט 1 צמרות, תל אביב

אצלי בבית לא רואים חדשות
לא אמא ולא אבא
לי יש דוד שוטר
טוב... חבלן
ואני תמיד צוחקת עליו
יש לי את החדר הכי טוב בבית
יש לי שתי חתולות חמודות
אצלי בבית אני תמיד מרגישה בטוחה
אבל היום אמא ואבא רואים חדשות
והדוד השוטר שלי כבר לא כ"כ מצחיק
פתאום אני כל הזמן בחדר של אחותי
ואני לא מוצאת את החתולות שלי
היום אני לא מרגישה בטוחה

אני לא בחרתי את זה
אני בחרתי הרבה דברים
לאמץ חתולות
לשחק עם חברות
בחרתי מתי ועם מי לדבר
ומתי ועם מי לבכות
לשתול צמחים
ובחרתי באיזה תיכון אני אלמד
וגם אם לא בחרתי זה לא תמיד היה כ"כ נורא
לא בחרתי אמא ואבא
אבל הם לא רעים בכלל
לא בחרתי איך יקראו לי
לא בחרתי באיזו סביבה אגדל
לא בחרתי איפה אני אוולד
מה תהיה השפה
לא בחרתי אותך בבחירות
ובכל זאת ניצחת
אני לא בחרתי מדינה ולא שאלו אותי מה אני
רוצה בתור בית
אני אפילו לא יודעת מה היה קורה עם כן הייתי
בוחרת
כנראה שהייתי בארץ אחרת
כי אני תקועה במלחמה שלא בחרתי
ולא רציתי
ונכון רציתי חופש יותר ארוך
אבל ממש לא לזה קיוויתי
ואני לא בוחרת להיות מוקפת באויבים
ומי מת ומי לא
אין לי שום יכולת לבחור מה יופיע בחדשות
ואין לי שליטה על מי שכן בוחר
וזה מפחיד אותי

.(נקודה)

מריה שוקלין , כיתה יא , יפו

פעם ראשונה שאני חווה משהו כזה. אני לא יודעת איך אפילו לנסות לתאר במילים את מה שהיה ביום שבת בבוקר שהיה אמור להיות רגוע ב7 באוקטובר. מה שאף אחד בחיים לא תיאר לעצמו קרה. אני קמתי באותו הבוקר לאזעקות ב6:30 בבוקר וחשבתי שאני בחלום, אבל ברגע ששמעתי בום אני הבנתי שלא, זה אמיתי. תיארתי לעצמי שזה יהיה עוד מבצע של צה"ל או משהו שיגמר תוך יומיים שלושה. אבל עם הזמן ועם כל החדשות הבנתי שזה לא משהו רגיל. אני יודעת שבמקרים כאלו הדבר הכי טוב זה לשמור על קור רוח אבל אי אפשר להגיד שהלב שלי לא יורד לתחתונים כל פעם שיש אזעקה או בום גדול. המחשבה שיש מצב שהטיל או הרסיס נפלו על בית שגרה בו משפחה באמת נותנת לי סיוטים בלילה, ואי אפשר גם לתאר את הסבל של האנשים שנטבחו או של המשפחות שלהם.

אין לי הרבה חברים מחוץ לבית ספר או בכלל אז חשבתי לדבר עם אח שלי הקטן. הוא אמר לי

שזה מאוד קשה לנהל חיי יום יום במצבים כאלה בכללי, כי אנחנו כל הזמן בבית, דואגים להספקת אוכל, וששום טייל לא יפגע חלילה בנו. אבל גם עם ההורים שלנו שאנחנו תמיד דואגים להם ואמא שלנו ששברה את הרגל לפני שבועיים זה באמת מרגיש שאי אפשר לעזוב אותה לבד. הוא גם אמר לי שהוא בחיים לא תיאר שטבח כזה היה יכול אי פעם להתרחש פה. הוא אמר:

” תמיד אמרו לי שישראל היא אחת המדינות הכי חזקות ובאמת האמנותי שאין מצב שנגיע למספר כזה גדול של הרוגים. אני עכשיו פוחד עוד יותר כי אני יודע שאפילו אם ננצח את המלחמה הזאת משהו כזה נוראי יכול מאד לקרות עוד פעם אם זה כבר קרה פעם אחת.” אני חושבת שכל עם ישראל יזכור את היום המאוד עצוב הזה, בחיים לא ישכח את הדאגה, הסבל והכאב שכולם עברו ביחד.

מאיפה להתחיל? בלגן! היכן שלא יופנו העיניים, היכן שלא יופנו האזניים - אי-סדר חוגג. השתקפות של תחושת חוסר אונים ששורה על הבית. בריחה מן המציאות. המספרים הללו שנאמרים על ידי הכתבים, שכתובים על מרקע הטלוויזיה, המספרים הללו - מה הם אומרים? איך, אולי לא איך אלא, האם אפשר בכלל להכיל מספרים כאלו ואת משמעותם. המספרים הללו, האומנם מציאותיים הם? מאה, מאתיים, ארבע מאות, שבע מאות, יותר מאלף...נגדעו חיים. כל המציל נפש אחת... כמה עולמות אבדו? כמה עולמות קוימו? הבוקר בכיתי ולא באה הקלה.

חיילים כותבים

ופתאום זה הכה בי

כרמל קורן

מלחמה. עד לפני שנתיים ילדה שרק סיימה תיכון ואחר כך הלכה לשנת שירות והחליטה שהיא תעשה את השירות הצבאי הכי משמעותי שיש, אבל בעצם רק עדיין ילדה. ופתאום יושבת בתוך נגמש בצפון היפה שלי שהוא בעצם הבית שלי אבל שום דבר בו לא מרגיש מוגן.

המוח בקרב עם הלב אם לא להיכנס לוןינט ולהכחיש את הכל או להיכנס ולראות ברשימה עוד שם שאת מכירה, כי איך אפשר להדחיק את הסיטואציה הזאת? להיות חזקה ולהיות חזקה ומיד לכתוב לאמא שישנתי מעולה למרות שישנתי כשרק הגשם כיסה אותי ואני בדיוק באמצע כניסה לטנק. זאת המדינה שלנו, זה העתיד שלנו, זה המקום שהילדים שלי ישחקו בו כדורגל בשישי בצהריים. זה הכל. זה בסדר להישבר, זה בסדר לשאול למה דווקא אנחנו, זה בסדר לבכות עד

שכבר לא נשאר כלום, וזה בסדר לכעוס. אנחנו כאן עד הסוף.

“מה שמעל וההבטחה שמתחת”

גבריאל דהאן

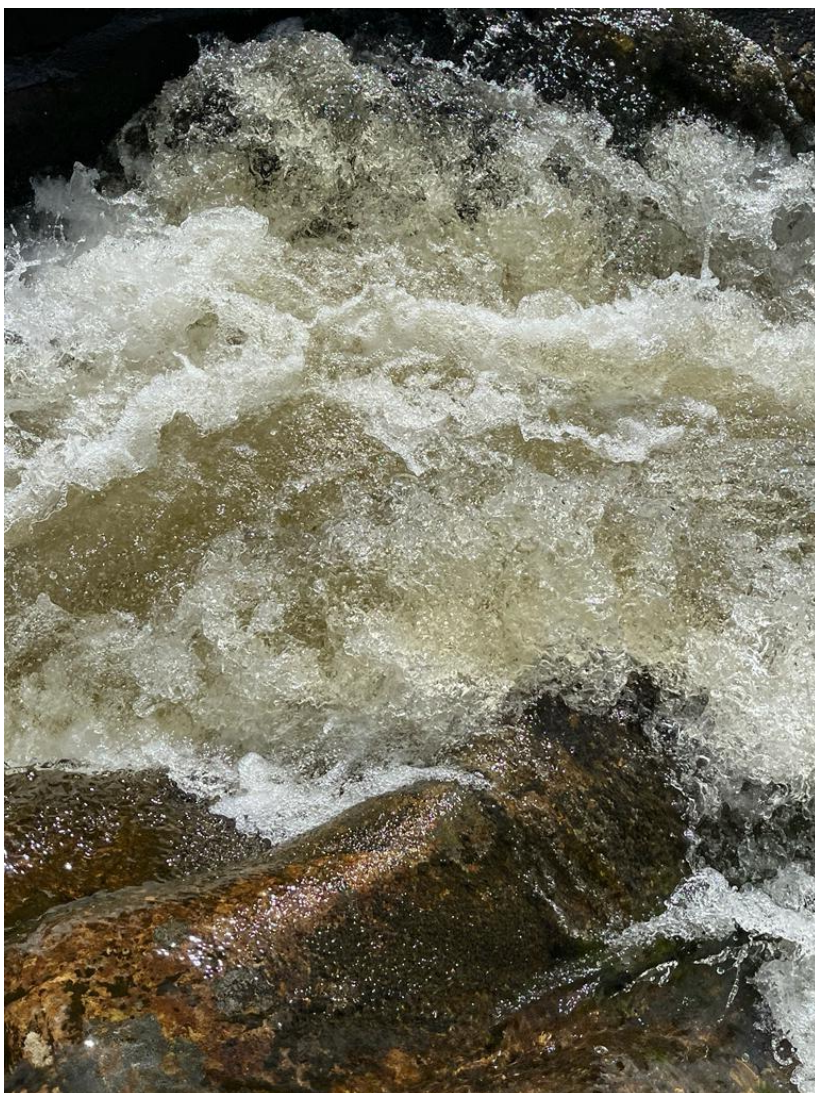
מלחמה

יעל בנג'ו

מה זה מלחמה? כשאמרו לי מלחמה תמיד רצו לי בעיניים לוחמים רצים בשדות, נהרגים בתופת, אש כבדה מעליהם, עליהם, טנקים מכל צד.

התגייסתי ללוחמה, התגייסתי להיות לוחמת. תמיד אמרו לנו כי אנחנו לוחמים של העורף, אנחנו פה לעזור לאזרחים.

ביום שבת התעוררתי למציאות שבה המלחמה שסיפרו לי עליה, המלחמה שרצה לי מול העיניים עדיין לא הפכה לאמיתית. קמתי וראיתי סרטונים והודעות בקצב מסחרר, שהבית שלי הותקף, סוגרים על הבית שלי, על המדינה, מספרים מסחררים של נרצחים, ואז הבנתי לא רק על הבית הזה סוגרים. גם על הבית שבו בחרתי להיות לוחמת. הבסיס שלי, איפה שהפכתי ללוחמת שאני היום, שחטו חברים, שחטו חיילים, הרסו את המקום הכי תמים, הכי תמים!! שיכלתי לדמיין.

אחרי כמה שעות כבר הוקפצתי, זהו נוסעים. נסעתי הביתה, לבסיס הראשון שראיתי כשרק התגייסתי. לבית שגידל אותי במשך חצי שנה.

שם, שם ראיתי את המלחמה שכל הזמן דיברו עליה.

רצנו שם לפרוק את כל הציוד, צעקות לחפות אחד על השני, להסתכל לצדדים. ומסביב עשן, חושך, רעש של סכנה. הבסיס מסביב עולה באש.

נכנסנו למקום מוגן ושם הבנתי מה זה לוחם במלחמה. לא אכלנו ולא שתינו כמה ימים, שלא נדבר על לישון. ואתה איכשהו בסדר עם זה, אתה רץ אתה נלחם, אתה בכלל לא חושב על אוכל כי אתה מעדיף לישון. מסביב הכל רעשים, טנקים מפציצים, הפגזות מעל הראש, כדורים מכל הסוגים שורקים לך באוזניים. ואם יש יום מעניין אז גם צרורות של ירי מסביב לבסיס מגורמים לא ידועים.

פעמים רבות אתה במרחב מוגן כי יש 'צבע אדום' ואם "מתמזל מזלך" אתה בשמירה בלי מיגון ומרגיש את הרסיסים נופלים מסביבך.

עובר יום ועוד יום, מפחיד כן, אבל כבר הופך לשגרה, פתאום הבום ששמעת היום כבר לא מבהיל כמו אתמול.

פתאום הצבע אדום, נהיה חלק מהעניין ואתה רץ פחות מהר, כי הכל טוב, אתה כבר שורק את המשפט "ירי כוחותינו הכל בסדר" ממכשיר הקשר כי אתה כבר מזהה את סוג הירי, העוצמה והמרחק. טנקים שנוסעים בכביש שפעם נהגת ללכת בו, כבר נהיה מראה רגיל לחלוטין. "אה כן זה גדוד 17 הכל טוב". אבל הירי, הירי על העמדה, הפחד לראות מפלצת מול העיניים, הפחד לקבל הודעה שאחד החברים.... הוא לא עובר אף פעם, גם לא דועך.

אני הולכת בבסיס נכנסת לאיפה שישנתי חצי שנה ואני רואה הכל הרוס, שבור, מנופץ. מלחמה. הבסיס שלי בוכה. ריק מאדם. ריק מחיים. הכל מסביב עולה באש, עף באוויר. לעולם, העמדות התמימות האלה שכולנו הרשנו לעצמנו להירדם בהן, כשהדם עוד טרי ברצפה, לעולם אף אחד לא

ירדם שם. מה שמעניין זה שתמיד אמרו לנו "אתם פיקוד העורף, אם תהיה מלחמה אנחנו נהיה עם האזרחים." אני בחזית, אני שלושה ק"מ מגבול עזה, יורים עליי, יחידות מובחרות נלחמות להתחלף איתנו בבסיס. אבל זה הבסיס שלי! מי מכיר אותו יותר טוב ממני? מי יודע מה הדרך לחדר אוכל, או איפה יש מגונית לרוץ אליה. איך מגיעים מפלוגה לפלוגה מבלי להיחשף? מה, גולני? גבעתי? רק אני.

אני לוחמת, ואני במלחמה על הבית.

שיר - הא?

שנאה /ויסלבה שימבורסקה
ראו, מֶה רֶבֶת-פְּעָלִים עוֹדְנָה ,
כִּמָּה טוֹב שׁוֹרְדֶת בְּמֵאֲתָנוּ הַשְּׁנָאָה.
בְּאִיזוֹ קִלּוֹת הִיא מְדַלֶּגֶת מֵעַל מְשׁוֹכוֹת
גְבוּהוֹת.
כִּמָּה קֵל לָהּ – לְזַנֵּק, לְלַפֵּד.
אֵין הִיא דוֹמָה לְרִגְשׁוֹת אַחֲרִים.
מְבַגְרֶת וְצֹעֲרָה מֵהֶם בְּעֵת וּבְעוֹנָה אַחַת.
בְּעֲצָמָה יוֹלְדֶת עֲלוֹת,
הַמְפִיחוֹת בָּהּ חַיִּים
אִם הִיא נְרַדְמָת, שְׁנֵתָה אֵינָה שְׁנֵת-עַד
חֹסֵר-שְׁנָה אֵינּוּ גוֹרֵעַ מֵאוֹנָה, אֶלָּא מוֹסִיף.

.....